

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinna Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year...\$1.50 6 months...90c

IN CANADA:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

TOIMITUS:

MAIJU NURMI

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAMÄÄRÄ OSOTTOA:

Uusia105
Uudistuksia 43
Katkenneet 86

PÄIVÄN PAKINAA.

Voi sitä kiirettä, kun aina täytyy jotakin tehdä, tehdä tekevästä päästäkin. Kaksi kertaa olen tänään jo käytävänkkin lakassut ja nyt pitäisi ruveta hopeita kuuraamaan, jota työtä minä varsinkin vihaan ja tuskin siitä muuten mitään tulisikaan jos ei "akka" tuon tuostakin kävisi keittäessä. Ja aina kun hän menee pois, niin silloin minä tartun kynään ja yritän jotain kirjoittaa, niinkuin tätäkin. Eikähän niistä pian omista töistä muutoin mitään tulisikaan, jos ei niitä "akalta" salaa tekisi, useammassakaan paikassa. Ei uskalla lukeakaan muuta kuin sa-

KATSAUKSIA

Toveri ja Toveritar ovat nyt omassa talossaan.

Vihdoinkin on se länteläisten toivo toteutunut, että Toveri ja Toveritar pääsevät omaan taloon. Tosin tämä lehtimme koti ei ole sellainen kiviäpalatsi kuin on Raivaajan ja Työmiehen talot, onpahan vain pieni lautatalo, mutta onhan se kuitenkin työläistoverien omistama, josta ei lehtiliikettämme voida ulos käskää. Kunnan tämä talo ja omaisuus saadaan maksetuksi niin voidaankin se Toverille vielä hankkia mukkea ja ajamuksellinenkin talo. Saadaksemme tämänkin talon ja omaisuuden maksuun, tarvitaan kaikkien tovereiden tukea ja yhteistoimintaa, sillä toistakymmenen tuhannen dollarin velka ei ole niinkään helppo maksettava. Toverien on siis edelleenkin lunastettava osakkeita tästä rakennusyhdistyksestä ja myöskin on toimittava entistä tarmokkaammin lehtimme levittämiseksi.

Ensimmäinen tehtävä niihin toverittareiden yli maan olisi ryhdyttävä, olisi Toverittaren tilaajamäärän kohottaminen kymmeneen tuhanteen. Sittenpäin sitä tosin ollaan jo menossa, vaikka hiljalleen. Canadalaiset toverittarit ovat puolestaan ryhtyneet toimimaan Toverittaren tilaajamäärän kohottamiseen Canadassa entiselleen. Canadalaisia tilauksia tulee koko tiheään. Sietäisipä toverittarien seurata t:tar Elvi Kosken, Sault St.

laa, vielä vähemmän kirjottaa, ja varsinkin sanomalehteen. — Johan nyt, kun piitkin alkavat kirjoittelemaan, eivätkä enää tyydy siihen mikä heille kuuluu, kylästyvät kapustan heilutukseen — opettelevat kirjottamaan ja sitte vielä tuosta kirostusta sosialismista, jonka kannattajat eivät tahdo sotaakaan olevan, ja "kikkivät" kun työpäivät ovat liian pitkiä ja palkkaakaan eivät saa muka tarpeekseen. Senkin ros-kajoukko! Näiden nyt pitäisi saada hallituksen ohjatkin käsiinsä, vaikka eivät osaa edes kahveliakaan syödessään käyttää! Tekisivät työtä eivätkä lakkoja ja opettelisivät säästämään, sillä säästämällä on niin moni tullut miljoonien omistajaksi. "Tee työtä kun hitto, äläkä anna senttiäkään pois".

Niin, tällaista kuulee usein yläluokan taholta, mutta joskus heidätkin lyödään hämmästyksellä ja näytetään mihin se "ros-kajoukko", joksi he suvaitsevat meitä työläisiä nimittää, todellakin pystyy. Heidän (yläluokan) on jo monessa tapauksessa täytynyt tunnustaa että sosialistit sittenkin ovat kehittyneempiä koko "roskajoukosta" ja ihmettelevät mistä se johtuu että sosialistitytökkin tieävät enempi kaikessa suhteessa kuin muut tytöt. Siihen tulee vastata, että he ovat niitä, jotka haluavat kehittää itseään tietopuolisesti enempi kuin muut He lukevat sellaista kirjallisuutta, josta on todella hyötyä, ja joka lyö leimaansa ihmiseen. Siitä ihmisestä, joka ei ole koskaan muuta lkenut kuin New Yorkin Uutisia, voi tietoinen ihminen erehtymättä sanoa mitä hän tietää. Sillä tyhmyys, samoin kuin viisauksin, kuvastuu ulos ihmisestä.

Ihme se vaan on meistä sosialisteista, että vielä on niin tyhmiä työläisiä, jotka eivät sosia-

listista mitään tiedä, eivätkä halua tietääkään. Ja jos he todella tietäisivät mitä sosialismi on, niin — olematta suuria lurjuksia — he olisivat sosialisteja, ja tunnustaisivat sen, vieläpä peilisivätkin siitä. Sillä se on ainoa ja oikea aate mitä meidän työläisten, ollaksemme rehellisiä, tulee kannattaa ja toimia sen eteen niin kauan kuin voitto on meidän. Ja ajan merkit näyttävät, että sosialismi leviää suuressa vauhdilla. Porvarit ovat hämmästyneet sitä äänimäärää, mikä vaalin aikana tuli sosialistien osaksi.

Mutta sehän on itse porvariluokka, joka pakottaa meitä äänestämään sosialisteja, koska porvarillinen hallitus ei luo muuta kuin kurjuutta ja kuolemaa työväen luokalle.

Siis, työläiset, olkaa rehellisiä itseänne ja koko työväen luokkaa kohtaan ja kannattakaa sosialistipuoluetta yhtymällä siihen jäseneksi, ja äänestämällä sosialistipuolueen ehdokkaita hallituksen virkoihin. Sillä ainoastaan sosialismin kautta voi työväenluokka ihmisoikeudet saavuttaa.

Hilma L-r.

KIRJALLISUUDEN HARRASTUKSESTA NAISTEN KESKUUDESSA.

Eihän liene väärin vaikka pistän Toverittaren pieniä havaintoja työväen kirjallisuuden ja sanomalehtien harrastuksesta naisten keskuudessa, joita olen tullut näkemään ja kokemään sanomalehti-asioitsijana ollessa. Olen kierrellyt täällä (Delnessa, Ore) puoluelehtiemme tilausten hankkijana ja kirjallisuuden myyjänä. Minulla on ollut hyvä tilaisuus tutustua ihmisten mielipiteisiin ja suruksi olen huomannut, että tälläkin ympäristöllä on vielä naisia, jotka ovat aivan tietämättömiä puolueasi-

on heidän ensimmäinen itsenäisen askeleensa politiikkaan näinkin suuressa muodossa. Kun tuo puolue hetken kokeilee reformien kanssa, niin kyllä se lopulta tulee huomaamaan, että syy ei olekaan pahissa kapitalisteissa ja heidän äänitorvissaan, sanomalehdissä, y.m. työväestön eteen asetetuissa epäkohdissa, mutta että vika onkin tämän yhteiskuntajärjestelmän puitteissa. He tulevat huomaamaan, että kun koko yhteiskuntajärjestelmä lepää riistännän ja voittolun pohjalla, niin reformien avulla ei voida työväestölle mitään suurempia ja pysyväisempiä etuja saavuttaa. Ja kun he tämän tulevat huomaamaan, niin ei ole epäilyttäkään että eivätkö he tule liittymään sellaiseen ohjelmaan taakse, joka julistaa koko palkkajärjestelmän kulkimista.

Vieläkö väitetään etteivät koulut ole luokkalaitoksia.

Eräässä uutisessä kerrotaan, että on saatu selville, että New Yorkin koulujen opettajien joukossa on kuusi opettajaa, jotka kuuluvat kommunistipuolueeseen ja koulujen tarkastaja on ryhtynyt nopeisiin toimenpiteisiin heidän erottamiseksi opettajatoimesta. Se on harvinainen tapaus, että koulujen opettajien joukossa on sosialistipuolueen tai muiden radikaalisten työväenjärjestöjen jäseniä, sillä liikemiehistä muodostuneet koulu-neuvostot pitävät tarkan huolen siitä, että opettajiksi ei pääse muita kuin porvarillisen kaavan mukaan ajattelevat henki-

oiata vaikka heidän miehensä ovat puoluelehtien tilaajia ja ahkeria lukijoita; siis kodissa harrastetaan puolueasioita ja tietoja puoluetoiminnasta. Mutta, kuten sanoin, naiset eivät niistä asioista tiedä paljon mitään, eivät sano muka olevan aikaa kirjallisuuden harrastukseen, vielä vähemmän sanomalehtien lukemiseen. Ajattelen itsekseni, että mitenkään heidän miehensä joutavat ja jaksavat lukea sanomalehtiä raadettuaan ensin pitkän päivän komppanian töissä ja suoritetuun vielä illalla kotona akareita. Tämän ympäristön naisten enemmistöllä ei ole suuria perheitä, tavallisesti yksi tai kaksi lasta ja heidän taloutensa ei tavallisesti ole kovin suuri; on vain tavalliset taloustyöt ja lisäksi pari lehmää, joten heillä on verrattain paljon aikaa. Nämä naiset eivät ole suinkaan niin kiinni töissään, etteikö heillä riittäisi lukemiseen koko päivän aikaa kun vain olisi siihen vähän innostusta. Onhan täällä kyllä joitakin naisia, joilla on suuret perheet ja siis paljon työtä, eikä heillä ole todellakaan aikaa lukemiseen, mutta tässä ei olekaan kysymys heistä. Tässä on vain kysymys sellaisista naisista, joilla on aikaa lukemiseen, mutta ei ole halua eikä innostusta. Useinkin ne naiset, joilla olisi todella aikaa lukemiseen, ovat ensimmäisiä kieltäytymään tilaamasta työväenlehtiä muka siitä syystä että ei ole aikaa lukea niitä. Näille naisille minä tahtoisin sanoa, että emme suinkaan me naiset tahdo olla kuin kuuroja ja mykkiä mailman asioihin ja tapahtumiin nähden. Ei ole oikein, että me yhä ajattelemme, että mitäpä noista asioista, meidän olemme vain naisia. Sellainen ajatus tapa kuuluu viime vuosikadalle, eikä nykyajalle. Nykyäika vaatii, että naiset ovat hereillä ja tietoisia yhtä hyvin kuin miehetkin. Työväenliike on naisen puoltaja ja kohottaa, sen riiveissä on nainen tasa-arvoista ja sen riiveissä on siis työläisnaisenkin paik-

löt. Ja sikäli kuin on jossakin huomattu opettaja, joka omaa hiukankaan itsenäistä ajattelukykyä ja mahdollisesti kannattaa sotavastaisia tai sosialistisia mielipiteitä on hänet aina nopeasti erotettu toimestaan, huolimatta siitä kuinka kykenevä hän on opettaja toimeensa.

Vallassa olevalla luokalla on hallussaan nousevan nuorison kasvatuslaitokset ja se käyttää niitä häikäilemättömästi luokkatuensa tukemiseen porvarillisten oppikirjojen ja opettajien avulla, kasvattaen nuorison mieleen työväenluokan luokkapyrkimyksille vihollisielisiä ajatuksia, siten koettaen tehdä heistä kapitalismin kuuliaista ja nöyryä orjalaunaa.

Esimerkiksi siitä, millä tavalla kouluissa tehdään työväenluokan eduille vahingollista propagandaa, kerrottakoon seuraavaa Seattlen, Wash., kouluista: Seattlen kouluissa julaistaneen pientä viikkolehettä, jossa kerrotaan oppilaille mailman tapahtumista viikon varrella. Taannoin oli yhdessä lehden numerossa 10 tai 12 kirjoitusta, koskien työväenluokkaa. Lainattakoon tähän muutamia niistä:

"Työskentelee 16 tuntia päivässä."

"Minä väitän olevani työmies kaikissa suhteissa paitsi mikä koskee 8 tunnin työpäivävaatimusta," sanoi Englannin pääministeri Lloyd George hiljattain eräässä puheessaan.

Mitä merkitystä tällaisella julistuksella on päivän uutisena?